

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-03- Nr. SR-

Kopija

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl labdaros ir paramos fondo Švietimo mainų paramos fondo pertvarkymo į viešąją įstaigą ir valstybės turto investavimo“ projektą (toliau – Projektas). Teikiamam Projektui (Nr. 19-6737(3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2020 m. kovo 3 d. išvadoje Nr. NV-582 pateikė pastabų. Į pirmąją Teisės grupės pastabą neatsižvelgta. Projekto 2.2 papunktis patikslintas, pateikiant nuorodas į Lietuvos Respublikos sporto ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymus.

2019 m. sausio 22 d. į Ministeriją raštu kreipėsi Nevyriausybinų organizacijų informacijos ir paramos centras (toliau – Centras). Centras atkreipė Ministerijos dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymu, fondų steigėjais negali būti biudžetinės įstaigos. Atsižvelgiant į tai, kad Ministerija yra labdaros ir paramos fondo Švietimo mainų paramos fondo (toliau – Fondas) steigėja, būtina ištaisyti esamą teisinę padėtį ir tinkamai įgyvendinti žemiau nurodytus teisės aktus. Kaip pažymėjo Centras, Fondas negali būti priskirtas prie nevyriausybinų organizacijų, nes jo vienintelis dalininkas yra Ministerija.

Ministerija pažymi, kad 2019 m. gruodžio 12 d. Seime priimtas Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 11, 17, 18, 19, 20, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2668¹ (toliau – Pakeitimo įstatymas), kuriuo pakeistas Sporto įstatymo 17 straipsnis įsigaliojo vasario 1 d. Pagal Pakeitimo įstatymu pakeisto Sporto įstatymo 17 straipsnio 3, 4, 5 ir 6 dalių nuostatas Fondas vykdys jam priskirtas funkcijas (sporto projektų atrankos procesas, pasiūlymų Ministerijai sporto projektų finansavimo klausimais teikimas, informacijos, susijusios su sporto projektais viešinimas, mokymai ekspertams ir projektų pareiškėjų / vykdytojų konsultavimas, atrinktų sporto projektų

¹ Įstatymo pakeitimas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/765a7da2219f11eab86ff95170e24944?positionInSearchResults=1&searchModelUID=aab497ce-d9fa-4fc5-bbb3-8b3cd6b89a0a>

įgyvendinimo priežiūra). Atsižvelgiant į planuojamus Fondo veiklos pokyčius, teikiamas projektas aktualus ir šiuo aspektu.

Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra, vadovaudamasi Sporto įstatymo 17 straipsnyje nustatytomis funkcijomis, administruoja konkrečią sporto projektų sritį, susijusią su esamų sporto bazių plėtra, priežiūra ir remontu, o likusios sritys (17 str. 1 d. 1–4 p.) priskirtos administruoti Fondui. Toks teisinis reguliavimas sudaro sąlygas Ministerijai nevykdyti jai nebūdingų funkcijų. Ministerija galėtų priimti tik galutinius sprendimus finansuojant sporto projektus, formuoti sporto politiką šalyje, kaip tai nustatyta Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Gairės).

Pažymėtina, kad Fondas turi didelę projektų administravimo švietimo srityje patirtį – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sprendimais administruoja Europos Sąjungos ir kitas tarptautines švietimo programas ir iniciatyvas (Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 71 str. 4 d.).

Fondui, vadovaujantis 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1288/2013, kuriuo sukurama Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir kuriuo panaikinami sprendimai Nr. 1719/2006/EB, Nr. 1720/2006/EB ir Nr. 1298/2008/EB (OL 2013 L347, p. 50), suteikti įgaliojimai administruoti „Erasmus+“ programą, o nuo 2020 m. Fondui papildomai suteikti įgaliojimai įgyvendinti „Erasmus+“ programos sporto projektus.

Ministerija įvertino galimas alternatyvas – aukščiau nurodytas Sporto įstatyme ir Švietimo įstatyme įtvirtintas svarbias valstybei funkcijas, pavesti vykdyti kitoms, pagal veiklos pobūdį panašioms įstaigoms, tačiau nei viena iš švietimo ir sporto valdymo sričių įstaigų nėra pasiruošusi tokių funkcijų vykdymui visa apimtimi, nesutrikdant projektų ir programų administravimo proceso. Alternatyviai vertinta ir galimybė pavesti tokias funkcijas vykdyti esamoms viešosioms įstaigoms, tačiau Ministerijos valdymo sričių įstaigos neturi šiuo metu reikiamų visų kompetencijų komplekso ir patirties vykdyti tokias veiklas, kurias vykdo Fondas. Atsižvelgiant į tai, kad Ministerijos valdymo srityje nėra subjekto, turinčio tokios plačios projektų ir programų administravimo patirties, kuri sietina su švietimo ir sporto sritimis, todėl tikslinga nekeičiant Fondo oficialaus pavadinimo pakeisti Fondo teisinę formą į „viešoji įstaiga“ ir sudaryti sąlygas tęsti Švietimo įstatyme, tarptautiniuose teisės aktuose, susitarimuose su Europos Komisija numatytas vykdyti funkcijas, taip pat sudaryti sąlygas vykdyti Sporto įstatyme Fondui numatytas funkcijas. Alternatyva steigti naują juridinį asmenį (viešąją įstaigą ar biudžetinę įstaigą) atmesta, įvertinant ir tai, kad toks veiksmas būtų perteklinis, kuriam būtų reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos, kuris užtruktų, būtų sunku pakeisti esamus žmogiškuosius resursus, kai tas pačias funkcijas toliau galėtų vykdyti Fondas, tiesiog jį pertvarkius.

Projektu siekiama pagrindinio tikslo – tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad fondų steigėjais negali būti asmenys, kurie pagal Labdaros ir paramos įstatymą negali būti laikomi paramos teikėjais.

Fondo pertvarkymas į viešąją įstaigą atitiktų Viešųjų įstaigų įstatymo nuostatas – Fondo savininko teises ir pareigas įgyvendintų Ministerija (dalininkas). Pažymėtina, kad Ministerijos dalyvavimas Fondo veikloje savininko teisėmis yra tikslingas ir pagrįstas, nes Fondas, kaip viešoji įstaiga, tęstų vykdomas svarbias valstybei funkcijas (Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 71 str. 4 d., o įsigaliojus Įstatymo pakeitimui, Fondas gali įgyvendinti ne mažiau svarbias valstybei sporto srities funkcijas (Gairių 33 punkte).

Šiuo metu Fondo pagrindinė veikla – Europos Sąjungos projektų administravimas.

Teikiant Projektą tenkinami šie investavimo kriterijai, nustatyti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 3–5 punktuose (kriterijų rodikliai yra socialinio, kultūrinio, švietimo pobūdžio, kurių nauda nėra išreiškiama kiekybine išraiška, o labiausiai akcentuojama investavimo kriterijų kokybinė išraiška):

1. *(3 kriterijus) investuojant skatinamas Lietuvos ekonomikos augimas, stiprinamas ekonominis savarankiškumas ir (ar) tarptautinis konkurencingumas;*

Fondo veikla švietimo ir sporto srityse turės reikšmingos įtakos padedant žmonėms, ypač jaunimui, prisitaikyti prie socialinių ir ekonominių pokyčių, spręsti svarbiausias jiems problemas, taip pat prisidėti prie ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo, lygybės, skatins savanorišką didesnę socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir supratimą apie sveikatą stiprinančio sporto svarbą, aktyviau dalyvaujant sporte ir užtikrinant vienodas galimybes sportuoti. Investavimas taip pat prisidės prie Lietuvos didesnio įsitraukimo (tarptautiškumo) į tarptautines Europos iniciatyvas (pvz., „Erasmus+“ programa). Kova su nedarbu ypač jaunimo taip pat aktuali problema, nors Lietuvos jaunimo nedarbo rodikliai bendrame Europos kontekste nėra labai blogi, tačiau nedarbo lygis tam tikrose amžiaus grupėse išlieka vis dar didelis². Jaunuoliams, nebaigusiems mokyklos, kyla didelė rizika nesusirasti darbo ir atsidurti visuomenės užribyje. Tokia pat rizika kyla ir daugeliui žemos profesinės kvalifikacijos suaugusiųjų. Investavimas į Fondą padėtų įgyvendinti projektus, padėsiančius vaikams, jaunuoliams bei suaugusiems įgyti žinių, padėsiančių prisitaikyti prie darbo rinkos, taip skatinant ekonomikos augimą, didesnę šalies konkurencingumą.

2. *(4 kriterijus) investuojant bus siekiama savivaldybės ar visos šalies ekonominės ir socialinės sanglaudos Europos Sąjungos erdvėje, taip pat regionų ar pasaulio mastu;*

Švietimas, mokymas ir jaunimo užimtumas yra pagrindinės priemonės, kuriomis turėtų būti skleidžiamos bendrosios Europos vertybės, skatinama socialinė integracija, didinamas kultūrų tarpusavio supratimas ir priklausymo bendruomenei jausmas. Tinkamai veikiančios švietimo ir mokymo sistemos, šių sistemų mainai Europos Sąjungoje prisideda prie socialinės ir ekonominės plėtros subalansavimo visoje Europos Sąjungoje. Europos Sąjungos švietimo programa „Erasmus+“ – viena iš sėkmingiausių Europos Sąjungos investicijų į visų amžiaus grupių piliečių konkurencingumą per mokymąsi, švietimą ir profesinių bei asmeninių kompetencijų didinimą. Vien 2014–2019 m. „Erasmus+“ programos periodu 58 279 Lietuvos piliečiai pasinaudojo šios programos mobilumą mokymosi tikslais galimybėmis. Kasmet finansuojama apie 450 bendradarbiavimo partnerysčių projektų, kurie kuria inovatyvius intelektinius produktus arba užsienio partnerių geroji patirtis yra diegiama Lietuvos švietimo institucijose. Planuojama, kad kito periodo – 2021–2027 m. – biudžetas dvigubės, numatytas tris kartus didesnis mobilumą skaičius. Programa prisidedama prie žmogiškųjų išteklių, socialinės ir ekonominės plėtros subalansavimo, ne tik Lietuvos, bet ir Europos Sąjungos mastu, didinama socialinė įtrauktis.

Asmenų fizinis aktyvumas ypatingai svarbus ne tik bendrai fizinio ugdymo kultūrai šalyje formuoti, bet ir pačių asmenų sveikatai, didesniai darbingumo lygiui kelti, o tai tiesiogiai daro teigiamą poveikį darbingo amžiaus žmonių veiklos rezultatams, geresniems visų amžiaus grupių asmenų sveikatos rodikliams. Po pertvarkymo investavus į Fondą, sporto srityje daugiau būtų prisidėta prie visuotinio fizinio aktyvumo skatinimo šalies mastu (didesnė sporto veiklose

² Lietuvos statistikos departamento 2018 m. duomenimis jaunimo nedarbo lygis (proc.) amžiaus grupėse pasiskirstęs taip: 15–19 m. – 11,9 proc., 15–29 m. – 7,5 proc., 20–24 m. – 11 proc., 25–29 m. – 4,7 proc.

Šaltinis: <https://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=737a270d-c3f9-4e10-a33e-19643ca6f773#/>

dalyvaujančių asmenų dalis), būtų užtikrinamas aiškesnis ir skaidresnis lėšų paskirstymas sporto projektams įgyvendinti, pasitelkiant Fondo turimą patirtį įgyvendinant kitus tarptautinius bei nacionalinius projektus („Erasmus+“, „NordPlus“, EPAL, „Euroguidance“, „Europass“, „eTwinning“, EHEA, ESF TAPK, ESF AMTP, Valstybinių stipendijų programa, užsienio dėstytojų vizitai, užsienio piliečių magistrantūros studijos Lietuvoje ir kt.). Valstybės ir regionų mastu didėtų socialinė sanglauda per švietimą, sportą, o Fondas galėtų prisidėti prie sporto bendruomenės bendrųjų kompetencijų kėlimo organizuojamas mokymus, užtikrinti skaidrų lėšų panaudojimą, viešinti veiklos rezultatus.

Pagal Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamą 2019 m. kvietimą teikti paraiškas finansuoti 352 sporto projektai (iš 1237 pateiktų paraiškų): šiuo metu įgyvendinama 340 projektų, 11 projektų vykdytojų atsisakė finansavimo, 1 sutartis nepasirašyta. 2020 m. kvietime pateiktos 1 044 paraiškos 4 veiklų sritims: fizinio aktyvumo veiklos, skatinančios fizinio aktyvumo plėtrą – 381, sporto inventorių ir įrangą – 345, sporto renginių organizavimas – 241, kvalifikacijos tobulinimas – 77 paraiškos. Prognozuojama, kad Fondas vien 2020 m. administruotų apie 900 Sporto rėmimo fondo projektų (pagal 3 kvietimus) – pavienių sporto projektų įgyvendinimo laikotarpis gali trukti iki 4 metų, todėl projektų skaičius tikėtina augtų kasmet.

3. (5 kriterijus) investavus bus kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei (skatinama veiksminga konkurencija šalies rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė, pasirinkimo galimybės ir prieinamumas);

Fondo administruojamos programos ir projektai („Erasmus+“, „Nordplus“, valstybinės stipendijų ir kitos nacionalinės programos), kurių didžioji dalis yra tarptautiniai projektai, suteikia galimybę mokslo ir studijų institucijoms ir kitiems suinteresuotiems asmenims gauti lėšų tarptautiniams švietimo, o nuo 2020 m. ir sporto srities tarptautiškumo projektams įgyvendinti. Šių lėšų skirstymas konkurso būdu skatina mokslo ir studijų institucijas ir kitus suinteresuotus asmenis konkuruoti tarpusavyje dėl projektų įgyvendinimo. Investavimas į Fondą, sudarytų geresnes Fondui galimybes rengti kokybiškesnę, lengvai suprantamą informaciją, kuri didintų prieinamumą mokslo ir studijų institucijoms arba kitiems suinteresuotiems asmenims, sudarytų sąlygas kokybiškiau dalyvauti skelbiamuose konkursuose dėl Europos Sąjungos tarptautinių programų ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšų panaudojimo, būtų atrinkti Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojami sporto projektai, kurių veiklos tiesiogiai prisideda prie didesnio asmenų fizinio aktyvumo, įtraukiant tiek sveikuosius, tiek negalią turinčius asmenis visose amžiaus grupėse. Taip pat, po pertvarkymo investavus į Fondą (kaip viešąją įstaigą), būtų užtikrintas tvaresnis projektų viešinimas ir prisidėjimas prie didesnio jų prieinamumo visuomenėje.

Fondo veikla finansuojama iš:

1. Ministerijai skirtų asignavimų: programa „Švietimo, mokslo ir sporto administravimas“ – 2 890 000 Eur; programa „Studijų ir mokslo plėtra“ – 980 000 Eur³. Administravimo lėšos sudaro 572 217 Eur;

2. Europos Komisijos skirtų lėšų programoms administruoti (kasmet administruojama apie 750 sutarčių pagal metinį kvietimą. Iš viso per metus – apie 1500 projektų):

Programos / Projekto pavadinimas	Suma	Administravimo lėšos
„Erasmus+“	42 605 042	1 291 005

³ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2020–2022 metų strateginis veiklos planas: https://www.smm.lt/uploads/documents/veikla/strateginiai_planai/org_%C5%A0MSM%20SVP%202020_pdf_2020-02-06-.pdf

„Euroguidance“ projektas	64 400	-
„Europass“ projektas	87 368	-
„eTwinning“ projektas	208 565	-
„Epale“ projektas	112 306	-
„Ecvet“ projektas	26 911	-

3. Šiaurės ministrų tarybos biudžeto lėšomis finansuojama „Nordplus“ programa – 32 182 Eur (administravimo lėšos).

Pertvarkius Fondą į viešąją įstaigą, didžioji dalis veiklos sąnaudų bus finansuojamos iš Europos Komisijos „Erasmus+“ programos administravimo lėšų, taip pat dalis veiklos sąnaudų bus finansuojamos iš Ministerijai skirtų asignavimų: programos „Švietimo, mokslo ir sporto administravimas“. Iš Ministerijai skirtų asignavimų bus skiriama išlaikyti 49 etatus, administruoti nacionalines, Europos Komisijos programas ir Sporto rėmimo fondo projektus, kitoms su įstaigos ir jos darbuotojais susijusioms išlaidoms padengti.

Valstybės turto investavimo tikslas – valstybei nuosavybės teise priklausančią finansinį turtą – 30 (trisdešimt) eurų perduoti pertvarkytai viešajai įstaigai jos dalininkų kapitalui formuoti. Priėmus šį Projektą, valstybė, perduodama įnašą viešosios įstaigos dalininkų kapitalui formuoti, galės dalyvauti valdant viešąją įstaigą. Ministerijai bus pavedama atstovauti valstybei ir įgyvendinti valstybės, kaip Fondo savininkės, turtines ir neturtines teises ir pareigas.

Projektas derintas su Vidaus reikalų⁴ ir Finansų ministerijomis⁵, kurios pateikė pastabų pirminiam Projekto variantui. Projektas galutinai suderintas darbo tvarka.

Projektas yra individualus teisės aktas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, konsultacijos su visuomene nenumatomos.

Projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, neperkelia Europos Sąjungos teisės normų.

Papildomų valstybės biudžeto lėšų ar kitų fondų lėšų Projektui įgyvendinti neprireiks. Atkreiptinas dėmesys, kad nekeičiamas oficialus Fondo pavadinimas, todėl derinti pavadinimo pakeitimo su Europos Komisija dėl tarptautinių programų įgyvendinimo nereikės, – Fondo oficialiame pavadinime teisinė forma nėra pavadinimo sudėtinė dalis, todėl papildomų lėšų tam nereikės.

Priėmus Projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Teisės skyriaus (vedėja Rūta Palevičienė, tel. (8 5) 219 104, el. p. Ruta.Paleviciene@smm.lt) vyriausiasis specialistas Tomas Gedminas, tel. (8 5) 219 103, el. p. Tomas.Gedminas@smm.lt ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Sporto grupės (vadovas Rolandas Zuoza, tel. (8 5) 219 1234, el. p. Rolandas.Zuoza@smm.lt) patarėja Ilona Šimkūnaitė, tel. (8 5) 219 140, el. p. Ilona.Simkunaite@smm.lt.

PRIDEDAMA:

⁴ Vidaus reikalų ministerijos pastabos: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAN/8d98d0e093ef11e9aab6d8dd69c6da66?positionInSearchResults=1&searchModelUID=1bed84fd-9e4e-4e86-868c-1fcc297d4842>

⁵ Finansų ministerijos pastabos: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/4a34a251996911e9aab6d8dd69c6da66?positionInSearchResults=0&searchModelUID=1bed84fd-9e4e-4e86-868c-1fcc297d4842>

1. Projektas, 2 lapai.
2. Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro 2019 m. sausio 22 d. raštas, 1 lapas.
3. Derinimo pažyma, 2 lapai.
4. Fondo 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų finansinių ataskaitų rinkinys, 47 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras
Monkevičius

Algirdas

Tomas Gedminas, tel. (8 5) 219 103, el. p. Tomas.Gedminas@smm.lt
Ilona Šimkūnaitė, tel. (8 5) 219 140, el. p. Ilona.Simkunaite@smm.lt